

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Dagmar Nygrínové a soudců JUDr. Marie Turkové, JUDr. Lenky Matyášové, JUDr. Petra Průchy a JUDr. Jaroslava Vlašína v právní věci žalobkyně: **nezl. Z. N.**, zast. zákonnou zástupkyní - matkou A. N., proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 6. 3. 2009, č. j. 61 Az 89/2007 - 60,

t a k t o:

Usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 6. 3. 2009, č. j. 61 Az 89/2007 - 60, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

Rozhodnutím ze dne 27. 8. 2007, č. j. OAM-1-664/VL-07-05-2007, rozhodl žalovaný tak, že se žádost žalobkyně o udělení mezinárodní ochrany zamítá jako zjevně nedůvodná podle § 16 odst. 1 písm. g) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“). V odůvodnění svého rozhodnutí žalovaný uvedl, že skutečnosti, o kterých žalobkyně v průběhu správního řízení hovořila, nelze důvodům pro udělení azylu podřadit. Poukázal na to, že žádost matky nezl. žalobkyně o udělení mezinárodní ochrany, paní N. A. nar. X, E. č. X, byla dne 10. 7. 2007 zamítnuta v důsledku nesplnění podmínek pro udělení mezinárodní ochrany ve smyslu § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona o azylu. Také v případě otce nezl. žalobkyně pana N. S., nar. X, E. č. X, bylo dne 10. 7. 2007 rozhodnuto o neudělení mezinárodní ochrany podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona o azylu. Žalovaný dále dospěl k závěru, že žalobkyni nehrozí nebezpečí vážné újmy z některého důvodu uvedeného v § 14a zákona o azylu.

Proti tomuto rozhodnutí podala žalobkyně včas žalobu (žaloba byla sepsána matkou nezl. žalobkyně, jakožto její zákonnou zástupkyní), ve které namítala, že žalovaný v předcházejícím řízení o udělení mezinárodní ochrany porušil § 3, § 50 odst. 2, § 68 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., a § 12 a § 14 zákona o azylu. Matka žalobkyně žalovanému vytýkala, že nezohlednil skutečnost, že ač její dcera (žalobkyně) dosud pronásledována nebyla, mohla být v pozdějším věku stigmatizována a zřejmě i pronásledována na stejném základě jako její rodiče. Poznamenala, že žádost nezl. žalobkyně o udělení mezinárodní ochrany byla posouzena jako zjevně nedůvodná na základě rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany jejích rodičů, která však jsou dosud rovněž přezkoumávána správními soudy. Tato rozhodnutí však považuje za neudržitelná, zejména proto, že vůbec nezjišťují situaci v Bělorusku a nezabývají se věrohodností jejich výpovědí. Matka žalobkyně dále uvedla, že její manžel je šikanován kvůli tomu, že strávil několik let ve věznici. V této skutečnosti spatřuje pronásledování z důvodu příslušnosti k sociální skupině bývalých vězňů. Poukázala na zprávu Ministerstva zahraničních věcí USA o stavu lidských práv v Bělorusku za rok 2006, ze které vyplývá, že i přesto, že je v Bělorusku svévolné zadržení osob zapovězeno zákonem, vláda to nerespektuje. Policie je široce zkorumpovaná a často zatýká občany i bez zatykače. Podezřelí mohou být drženi policií i 10 dní bez formálního obvinění. Lhůty mohou vyšetřovatelé i prokurátoři prodlužovat bez konzultací se soudci. Na základě shora uvedeného se žalobkyně domnívá, že ona i její matka mohou být policií kdykoliv z čehokoliv obviněni a budou zadrženi na policejní stanici stejně jako otec žalobkyně. Mohou být policií bity a ponižovány tak, jak to zažil otec žalobkyně. Žalobkyně se proto domnívá, že v jejím případě nebyly splněny podmínky pro aplikaci ustanovení § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu; postup žalovaného, který její žádost o udělení mezinárodní ochrany zamítl jako zjevně nedůvodnou, bez toho, že by se blíže zabýval jejími důvody, proto považuje za nezákonný. Navrhla, aby Krajský soud v Ostravě napadené rozhodnutí žalovaného zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Žalovaný ve vyjádření k žalobě popřel oprávněnost všech žalobních bodů. Odkázal na správní spis, zejména na vlastní žádost žalobkyně o udělení mezinárodní ochrany, výpovědi zákonné zástupkyně nezletilé žalobkyně a na vydané rozhodnutí, z nichž je podle jeho názoru zřejmé, že v celém průběhu správního řízení postupoval v souladu s příslušnými právními normami, procesně správným způsobem a dbal na ochranu práv nezletilé žalobkyně. Vyjádřil přesvědčení, že jeho rozhodnutí nebylo žalobou zpochybněno a navrhl proto, aby krajský soud žalobu jako nedůvodnou zamítl.

Krajský soud v Ostravě rozsudkem ze dne 1. 12. 2008, č. j. 61 Az 89/2007 – 32, žalobu zamítl a rozhodl dále, že žádný z účastníků, ani Česká republika nemají právo na náhradu nákladů řízení. Konstatoval, že v daném případě nezletilá žalobkyně v průběhu celého správního řízení i v žalobě samotné uváděla opakovaně stejné důvody žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Těmito důvody byla snaha zůstat se svými rodiči v České republice a legalizovat si zde pobyt. Krajský soud přisvědčil názoru žalovaného, že tento důvod nelze podřadit pod důvody uváděné v § 12 a § 14a zákona o azylu. Krajský soud dále dospěl k závěru, že žalobkyně v průběhu správního řízení neprokázala ani netvrdila žádný z důvodů pro udělení azylu uvedený v § 12 zákona o azylu a za této situace tak žalovaný nepochybil, když žádost žalobkyně jako zjevně nedůvodnou zamítl podle § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu. K tvrzení zákonné zástupkyně žalobkyně, že žalovaný

nezohlednil skutečnost, že ač její dcera dosud nebyla pronásledována, tak by mohla být stigmatizována a zřejmě i pronásledována v pozdějším věku na stejném základě jako její manžel a potažmo i ona, krajský soud uvedl, že jde o čistě hypotetickou a až v žalobě účelově uvedenou námitku, neboť ani zákonná zástupkyně ani nezletilá žalobkyně na tuto skutečnost v průběhu správního řízení nepoukázaly. Krajský soud neshledal důvodnou ani námitku žalobkyně, že žalovaný nezjistil řádně situaci v Bělorusku. Dospěl totiž k závěru, že posouzení politické situace a stavu dodržování lidských práv v zemi původu není nezbytné, pokud cizinec v řízení o udělení mezinárodní ochrany vůbec netvrdil, že je pronásledován či diskriminován ve smyslu ustanovení § 12 zákona o azylu. Žalovaný proto nepochybil, když v případě nezletilé žalobkyně neposoudil situaci v Bělorusku. K námitce, v níž zákonná zástupkyně žalobkyně vytýká žalovanému vadný procesní postup, krajský soud uvedl, že žalovaný při posuzování žádosti nezletilé žalobkyně o udělení mezinárodní ochrany postupoval v souladu s příslušnými právními normami, procesně správným způsobem a dbal na zachování všech práv garantovaných jí právním řádem České republiky. Krajský soud shledal, že si žalovaný z dokumentů založených ve správním spise opatřil potřebné podklady pro rozhodnutí, takže vycházel ze spolehlivě zjištěného stavu věci. Z odůvodnění rozhodnutí vyplývá, které skutečnosti byly podkladem rozhodnutí, jakými úvahami byl žalovaný veden při hodnocení důkazů a při použití právních předpisů na základě nichž rozhodoval. Krajský soud uzavřel, že žalovaný nepochybil a postupoval správně, když zamítl žádost nezletilé žalobkyně jako zjevně nedůvodnou podle § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu.

Proti tomuto rozsudku podala zákonná zástupkyně žalobkyně (dále též „stěžovatelky“) včas kasační stížnost z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. a) až e) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“). Uvedla, že vzhledem k časové tísní a nedostatečné orientaci v právním řádu České republiky uvede konkrétní skutečnosti, v nichž spatřuje důvodnost své kasační stížnosti v dodatečné lhůtě k výzvě soudu, a to prostřednictvím advokáta, o jehož ustanovení tímto žádá. Stěžovatelka vyjádřila přesvědčení, že kasační stížnost je přijatelná, neboť svým významem podstatně přesahuje její vlastní zájmy. Požádala o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti, což odůvodnila tím, že právní následky rozsudku a rozhodnutí správního orgánu by pro ni znamenaly nenahraditelnou újmu, zejména pak ztížily její možnost pobývat na území České republiky, přičemž přiznání odkladného účinku se žádným způsobem nedotkne nabytých práv třetích osob ani není v rozporu s veřejným zájmem.

Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti popřel její oprávněnost, neboť se domnívá, že jak jeho rozhodnutí ve věci azylu ve všech částech výroku, tak i rozsudek krajského soudu, byly vydány v souladu s právními předpisy. Také pro řízení o kasační stížnosti odkázal na správní spis, zejména na vlastní podání a výpovědi, které stěžovatelka učinila během správního řízení a na své rozhodnutí. K žádosti stěžovatelky o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti podotknul, že rozsudek krajského soudu byl vydán po datu 13. 10. 2005, kdy nabyla účinnosti novela zákona o azylu č. 350/2005 Sb., a odkladný účinek je tímto přiznáván každé kasační stížnosti přímo zákonem. Navrhl, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost pro její nedůvodnost zamítnul.

Krajský soud usnesením ze dne 6. 3. 2009, č. j. 61 Az 89/2007 – 60, rozhodl, že se stěžovatelce neustanovuje zástupce z řad advokátů a vyzval ji, aby ve lhůtě 1 měsíce ode dne doručení tohoto usnesení doložila do spisu plnou moc udělenou advokátovi, který ji bude zastupovat v řízení o kasační stížnosti a doplnila prostřednictvím zvoleného zástupce z řad advokátů kasační stížnost o konkrétní skutečnosti, v nichž spatřuje důvodnost kasační stížnosti podle ustanovení § 103 odst. 1 s. ř. s. V odůvodnění tohoto usnesení krajský soud uvedl, že žalobkyně požádala o ustanovení zástupce z řad advokátů pro řízení o kasační stížnosti. Z tohoto důvodu byl krajský soud za účelem posouzení předpokladů pro ustanovení zástupce z řad advokátů povinen zjistit majetkové, výdělkové a osobní poměry žalobkyně, v tomto případě její zákonné zástupkyně. Tato byla proto soudem vyzvána k vyplnění svých majetkových, výdělkových a osobních poměrů. Jelikož se krajskému soudu vrátilo vyplněné prohlášení o poměrech nezletilé žalobkyně, byla zákonná zástupkyně opětovně vyzvána k doložení svých majetkových, výdělkových a osobních poměrů. Na výzvu soudu však doložila opět poměry nezletilé stěžovatelky. Krajský soud tak dospěl k závěru, že nemohl posoudit předpoklady pro ustanovení zástupce z řad advokátů a v důsledku toho žalobkyni advokáta pro řízení o kasační stížnosti neustanovil.

Proti tomuto usnesení podala stěžovatelka prostřednictvím své zákonné zástupkyně včas kasační stížnost z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. a) až e) s. ř. s. Uvedla, že dle jejího názoru nebyly splněny podmínky pro zamítnutí návrhu na ustanovení advokáta pro řízení o kasační stížnosti. Uvedla, že krajský soud ji vyzval, aby doložila své majetkové, výdělkové a osobní poměry, což prostřednictvím zákonné zástupkyně učinila. Poté byla opětovně vyzvána k doložení svých majetkových, výdělkových a osobních poměrů, což znovu zákonná zástupkyně jejím jménem učinila. Vzhledem k nedostatečné orientaci v právním řádu České republiky zákonná zástupkyně i stěžovatelka pochopily výzvy krajského soudu tak, že jsou povinny doložit majetkové, výdělkové a osobní poměry nezletilé stěžovatelky. Ve vyrozumění k formuláři nebylo uvedeno, že musí být doloženy majetkové, výdělkové a osobní poměry zákonné zástupkyně stěžovatelky. Požádala proto o přiznání odkladného účinku i této kasační stížnosti a vyjádřila přesvědčení, že kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatelky. Návrh na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti odůvodnila tím, že právní následky rozsudku a rozhodnutí správního orgánu by pro stěžovatelku znamenaly nenahraditelnou újmu, zejména pak ztížily její možnost pobývat na území České republiky, přičemž přiznání odkladného účinku se žádným způsobem nedotkne nabytých práv třetích osob ani není v rozporu s veřejným zájmem. Požádala rovněž o ustanovení advokáta pro řízení o kasační stížnosti a o osvobození od soudních poplatků, neboť nemá dostatečné finanční prostředky. Stěžovatelka navrhla, aby Nejvyšší správní soud s přihlédnutím k výše uvedeným skutečnostem napadené usnesení krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Nejvyšší správní soud přezkoumal na základě kasační stížnosti napadené usnesení v souladu s ustanovením § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s. v rozsahu a z důvodů, které uplatnila stěžovatelka v kasační stížnosti, a přitom sám neshledal vady uvedené v odst. 3 citovaného ustanovení, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

K otázce přípustnosti této kasační stížnosti Nejvyšší správní soud podotýká, že v řízení u Nejvyššího správního soudu o kasační stížnosti proti usnesení krajského soudu o zamítnutí návrhu na ustanovení zástupce žalobce není důvodem pro odmítnutí kasační stížnosti nedostatek právního zastoupení (shodně též rozsudek Nejvyššího správního soudu sp. zn. 6 Azs 27/2004, ze dne 28. 4. 2004).

Stěžovatelka v kasační stížnosti namítá důvody uvedené v § 103 odst. 1 písm. a) až e) s. ř. s. Nejvyšší správní soud podle obsahu kasační stížnosti dovodil, že se stěžovatelka dovolává stížnostního důvodu podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., tj. nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky (splnění podmínek pro ustanovení právního zástupce) soudem v předcházejícím řízení.

Podle ustanovení § 35 odst. 8 s. ř. s. může předseda senátu navrhovateli (žalobci), u něhož jsou předpoklady, aby byl osvobozen od soudních poplatků, a je-li to třeba k ochraně jeho práv, na návrh ustanovit usnesením zástupce, jímž může být i advokát. Z citace uvedeného zákonného ustanovení vyplývá, že účastníku lze ustanovit zástupce tehdy, jestliže jsou splněny dvě podmínky: 1) jde o účastníka, u něhož jsou dány předpoklady pro osvobození od soudních poplatků, a 2) jestliže je to třeba k ochraně jeho zájmů. Podle judikatury Nejvyššího správního soudu je povinnost doložit nedostatek prostředků jednoznačně na účastníkovi řízení, aby soud mohl posoudit, jsou-li splněny předpoklady pro osvobození od soudních poplatků. Pokud účastník tuto povinnost nesplní, soud výdělkové a majetkové možnosti sám z úřední povinnosti nezjišťuje (viz např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 1. 2005, č. j. 7 Azs 343/2004 - 50, uveřejněné pod č. 537/2005 Sb. NSS). Řízení o kasační stížnosti je specifické potud, že zastoupení advokátem je zde povinné podle ust. § 105 odst. 2 s. ř. s., takže při posuzování návrhu účastníka na ustanovení zástupce není třeba se zabývat zjišťováním druhé podmínky výše citovaného zákonného ustanovení, tj. potřeby ochrany zájmů tohoto účastníka, když tato potřeba vyplývá přímo ze zákona.

Ze spisu Krajského soudu v Ostravě je zřejmé, že stěžovatelce Z. N. byla dne 19. 1. 2009 doručena výzva krajského soudu ze dne 14. 1. 2009, v níž byla vyzvána, aby v 15 denní lhůtě zaslala soudu správně vyplněný, podepsaný a datovaný formulář potvrzení o osobních, majetkových a výdělkových poměrech žalobkyně, který tvoří přílohu k tomuto připsu. Na základě této výzvy bylo krajskému soudu dne 4. 2. 2009 doručeno zákonnou zástupkyní vyplněné potvrzení o osobních, výdělkových a majetkových poměrech stěžovatelky pro osvobození od soudních poplatků. V něm je uvedeno, že stěžovatelka nemá zaměstnání, nemá žádné příjmy, finanční prostředky ani movitý či nemovitý majetek. Stěžovatelka je nezletilá, učí se v české škole. Poté krajský soud zákonné zástupkyni stěžovatelky zaslal výzvu ze dne 10. 2. 2009, která byla obsahově totožná s výzvou ze dne 14. 1. 2009, tj. byly vyžadovány informace o majetkových, osobních a výdělkových poměrech nezletilé stěžovatelky. Na základě této výzvy zákonná zástupkyně stěžovatelky krajskému soudu zaslala formulář, ve kterém znovu uvedla, že stěžovatelka nemá zaměstnání, žádné příjmy, finanční prostředky ani movitý či nemovitý majetek, je nezletilá a učí se v české škole. Přitom je třeba poznamenat, že jak výzva soudu tak i formulář k vyjádření o osobních, výdělkových poměrech, byl stěžovatelce zaslán v ruském jazyce, tedy v jazyce, kterému nezletilá stěžovatelka i její zákonná zástupkyně nepochybně rozumí.

Krajský soud stěžovatelce pro řízení o kasační stížnosti zástupce neustanovil, což odůvodnil tím, že zákonná zástupkyně stěžovatelky na výzvu soudu opakovaně dokládala poměry nezletilé stěžovatelky, ale měla doložit poměry svoje. Krajský soud dospěl k závěru, že nemohl posoudit předpoklady pro ustanovení zástupce z řad advokátů a v důsledku toho stěžovatelce advokáta pro řízení o kasační stížnosti neustanovil.

Nejvyšší správní soud má za to, že krajský soud pochybil při posuzování splnění předpokladů pro osvobození od soudních poplatků stěžovatelkou. Jak již bylo uvedeno výše, předpoklady pro osvobození od soudních poplatků jsou jednou z podmínek, které musejí být kumulativně splněny, aby správní soud mohl účastníku řízení na jeho žádost ustanovit zástupce. Žadatel (zde stěžovatelka) je tak povinen prokázat věrohodným způsobem své majetkové a sociální poměry, aby soud mohl dospět k závěru zda účastník má či nemá podmínky pro osvobození od soudních poplatků. V posuzované věci krajský soud na základě svých výzev obdržel dvakrát stěžovatelkou řádně vyplněný, datovaný a podepsaný formulář potvrzení o osobních, majetkových a výdělkových poměrech stěžovatelky. Ve výzvách krajského soudu byla souzená věc specifikována jako věc nezl. Z. N. proti MV ČR o udělení mezinárodní ochrany, přičemž ve výzvě bylo vždy výslovně uvedeno, že krajský soud požaduje, aby stěžovatelka v 15 denní lhůtě zaslala soudu správně vyplněný, podepsaný a datovaný formulář potvrzení o osobních, majetkových a výdělkových poměrech. K výzvě byl připojen uvedený formulář, v jehož nadpisu je mimo jiné uvedeno: Potvrzení o osobních, výdělkových a majetkových poměrech žalobce. Je tedy pochopitelné, že zákonná zástupkyně stěžovatelky krajskému soudu zaslala vyplněný formulář, v němž uvádí poměry nezl. stěžovatelky. (žalobkyně). Zákonná zástupkyně stěžovatelky totiž z textu výzvy soudu a samotného formuláře nemohla dojít k jinému závěru, než že krajský soud zjišťuje majetkové poměry nezl. stěžovatelky (žalobkyně), nikoliv poměry její. Nejvyšší správní soud v této souvislosti konstatuje, že také soudní řád správní výslovně stanoví, že pro osvobození od soudních poplatků jsou především určující majetkové poměry navrhovatele (žalobce). To vyplývá z § 35 odst. 8 s. ř. s., věta před středníkem, podle kterého navrhovatel, u něhož jsou předpoklady, aby byl osvobozen od soudních poplatků, a je-li to třeba k ochraně jeho práv, může předseda senátu na návrh ustanovit usnesením zástupce, jímž může být i advokát. Při rozhodování o splnění předpokladů pro osvobození od soudních poplatků soud přihlíží k celkovým majetkovým (tedy i rodinným) poměrům žadatele, přičemž u fyzických osob bere v úvahu jejich sociální poměry, zdravotní stav a podobně. Po celkovém zhodnocení všech významných okolností musí rozhodnutí o žádosti odpovídat požadavku, aby účastníku nebylo jen pro jeho nepříznivou majetkovou situaci znemožněno uplatňovat nebo bránit prostřednictvím advokáta své právo u soudu. Zákon by totiž nemohl splnit svůj účel a byl by diskriminační, kdyby intenzita ochrany závisela na sociálním postavení žadatele. Je tudíž třeba na prvním místě zjistit případnou výši peněžních příjmů žadatele a jeho majetku a poté takto zjištěné osobní a majetkové poměry vzít za podklad pro hodnocení řešené otázky. To platí i u nezletilého účastníka ve věku stěžovatelky, tedy ve věku 15 let, kdy se na prvním místě předpokládá nutnost zjišťování jejich výdělkových a majetkových poměrů. Se zjišťováním osobních, výdělkových a majetkových poměrů zákonného zástupce účastníka, s nímž účastník žije ve společné domácnosti, se počítá rovněž při úvaze o splnění předpokladů pro osvobození od soudních poplatků, neboť, jak již bylo řečeno, je nutno brát v úvahu celkové sociální poměry rodiny. Pokud rodinu tvoří i otec stěžovatelky, měly by být zjišťovány i jeho výdělkové a majetkové poměry. Ostatně

některé formuláře „Potvrzení o osobních, majetkových a výdělkových poměrech žadatele“ obsahují rubriku, kde je žadatel povinen uvést poměry svých rodinných příslušníků, tedy zejména manžela, rodiče a pod., pokud tito tvoří společnou domácnost; takový formulář (resp. jeho překlad) však v dané věci stěžovatelce, resp. její zákonné zástupkyni, zaslán nebyl.

Záměr krajského soudu zjišťovat též osobní, výdělkové a majetkové poměry matky nezletilé stěžovatelky nebyl tudíž od věci, nicméně, pokud jej krajský soud chtěl realizovat, pak měl tomuto svému požadavku přizpůsobit výzvu k vyplnění potřebných údajů o majetkových, výdělkových a osobních poměrech stěžovatelky, aby bylo pro stěžovatelku a její zákonnou zástupkyni zřetelné, čeho se vlastně domáhá. Krajský soud výzvu, která výslovně obsahovala toliko žádost o uvedení údajů týkajících se samotné stěžovatelky, zaslala sice dvakrát, poprvé na adresu samotné stěžovatelky a podruhé na adresu její zákonné zástupkyně, avšak ani při druhé výzvě, adresované zástupkyni, obsahu výzvy svému požadavku nepřizpůbil. Zákonná zástupkyně stěžovatelky z textu výzvy nemohla dovodit, že jde též o zjišťování jejích osobních a majetkových poměrů. Pokud pak krajský soud za této situace bez dalšího neustanovil stěžovatelce advokáta pro řízení o kasační stížnosti, neměl pro takový postup důvod, neboť stěžovatelka ani její zástupkyně neučinily nic, čímž by negativní rozhodnutí soudu vyvolaly. Naopak snažily se vyhovět požadavku soudu tak, jak byl formulován. Tímto postupem bylo stěžovatelce de facto odepřeno právo na právní pomoc, zakotvené mj. v čl. 37 odst. 2 Listiny základních práv a svobod, podle něhož „každý má právo na právní pomoc v řízení před soudy, jinými státními orgány či orgány veřejné správy, a to od počátku řízení“.

Z uvedeného vyplývá, že otázku splnění předpokladu pro osvobození od soudních poplatků stěžovatelky posoudil krajský soud nesprávně a stěžovatelka se tak právem dovolala kasačního důvodu uvedeného v § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Nejvyšší správní soud proto podle ustanovení § 110 odst. 1 s. ř. s. zrušil napadené usnesení Krajského soudu v Ostravě a věc mu vrátil k dalšímu řízení, v němž je tento soud podle odst. 3 téhož ustanovení vázán výše vysloveným právním názorem Nejvyššího správního soudu. Krajský soud tudíž v dalším řízení znovu zcela jasně zformuluje svou výzvu stěžovatelce ke zjišťování především jejích osobních, majetkových a výdělkových poměrů a v rámci výzvy též majetkových, výdělkových a osobních poměrů její zákonné zástupkyně, která soudě podle společné adresy, žije se stěžovatelkou v jedné domácnosti. Poté znovu posoudí předpoklady pro osvobození od soudních poplatků stěžovatelky, přičemž na prvním místě vezme v úvahu, že jde o patnáctiletou šolačku, která je zatím bez jakéhokoliv vlastního příjmu a je odkázána výživou na své rodiče.

O náhradě nákladů řízení o této kasační stížnosti rozhodne krajský soud podle ustanovení § 110 odst. 2 s. ř. s. v dalším řízení.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 27. května 2009

JUDr. Dagmar Nygrínová
předsedkyně senátu